

DOMSTOLENS YTTRANDE 1/09 (plenum)

den 8 mars 2011

Innehållsförteckning

Begäran om yttrande	I - 1147
Utkastet till avtal om domstolen för europeiska patent och gemenskapspatent.	I - 1148
Bestämmelser i utkastet till avtal.	I - 1150
Rådets bedömning i begäran om yttrande.	I - 1154
Sammanfattning av yttranden som avgetts till domstolen	I - 1155
Yttranden avseende huruvida begäran om yttrande kan prövas i sak	I - 1155
Yttranden som avser att utkastet till avtal är oförenligt med fördragen	I - 1156
Yttranden som avser att utkastet till avtal är förenligt med fördragen under förutsättning att det ändras.	I - 1158
Yttranden som avser att utkastet till avtal är förenligt med fördragen	I - 1160
Domstolens ställningstagande	I - 1163
Huruvida begäran om yttrande kan prövas i sak	I - 1163
Prövning i sak	I - 1166
Inledande synpunkter	I - 1166
Huruvida utkastet till avtal är förenligt med fördragen.	I - 1167

I förfarande för yttrande 1/09,

angående en begäran om yttrande från domstolen enligt artikel 218.11 FEUF som Europeiska unionens råd ingav den 6 juli 2009,

DOMSTOLEN (plenum)

sammansatt av ordföranden V. Skouris, avdelningsordförandena J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, K. Schieman, A. Arabadjiev, J.-J. Kasel och D. Šváby samt domarna A. Rosas, R. Silva de Lapuerta (referent), E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, U. Löhmus, E. Levits, A. Ó Caoimh, L. Bay Larsen, P. Lindh, T. von Danwitz, C. Toader, M. Safjan och M. Berger, justitiesekreterare: enhetschefen M.-A. Gaudissart,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 18 maj 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Europeiska unionens råd, genom J.-C. Piris, F. Florindo Gijón, L. Karamountzos och G. Kimberley, samtliga i egenskap av ombud,

- Belgiens regering, genom C. Pochet, J.-C. Halleux och T. Materne, samtliga i egenskap av ombud,

- Tjeckiens regering, genom M. Smolek, i egenskap av ombud,

- Danmarks regering, genom V. Pasternak Jørgensen, R. Holdgaard och C. Vang, samtliga i egenskap av ombud,

- Tysklands regering, genom M. Lumma och J. Kemper, båda i egenskap av ombud,

- Estlands regering, genom L. Uiibo, i egenskap av ombud,

- Irland, genom D.J. O'Hagan, i egenskap av ombud, biträdd av E. Fitzsimons, SC, och N. Travers, BL,

- Greklands regering, genom A. Samoni-Rantou, G. Alexaki och K. Boskovits, samtliga i egenskap av ombud,

- Spaniens regering, genom N. Díaz Abad, i egenskap av ombud,

- Frankrikes regering, genom E. Belliard, B. Beaupère-Manokha, G. de Bergues och A. Adam, samtliga i egenskap av ombud,

- Italiens regering, genom G. Palmieri och M. Fiorilli, båda i egenskap av ombud, biträdda av G. Nori, vice-avvocato generale dello Stato,

- Cyperns regering, genom V. Christoforou och M. Chatzigeorgiou, båda i egenskap av ombud,

- Litauens regering, genom I. Jarukaitis, i egenskap av ombud,

- Luxemburgs regering, genom C. Schiltz, i egenskap av ombud, biträdd av P.-E. Partsch, avocat,

- Nederländernas regering, genom C. Wissels och Y. de Vries, båda i egenskap av ombud,

- Polens regering, genom M. Dowgielewicz och M. Szpunar, båda i egenskap av ombud,

- Portugals regering, genom L. Fernandez, J. Negrão och M.L. Duarte, samtliga i egenskap av ombud,

- Rumäniens regering, genom A. Popescu och M.-L. Colonescu, båda i egenskap av ombud, biträdda av E. Gane och A. Stoia, rådgivare,

- Sloveniens regering, genom V. Klemenc och T. Mihelič Žitko, båda i egenskap av ombud,

- Finlands regering, genom A. Guimaraes-Purokoski och J. Heliskoski, båda i egenskap av ombud,

- Sveriges regering, genom A. Falk och A. Engman, båda i egenskap av ombud,

- Förenade kungarikets regering, genom I. Rao och F. Penlington, båda i egenskap av ombud, biträdda av A. Dashwood, barrister,

- Europaparlamentet, genom E. Perillo, K. Bradley och M. Dean, samtliga i egenskap av ombud,

- Europeiska kommissionen, genom L. Romero Requena, J.-P. Keppenne och H. Krämer, samtliga i egenskap av ombud,

och efter att den 2 juli 2010 vid enskild överläggning ha hört förste generaladvokaten P. Mengozzi samt generaladvokaterna J. Kokott, E. Sharpston, Y. Bot, J. Mazák, V. Trstenjak, N. Jääskinen och P. Cruz Villalón,

följande

Yttrande

Begäran om yttrande

1. Den begäran om yttrande som Europeiska unionens råd har ingett till domstolen har följande lydelse:

”Är det tilltänkta avtalet om inrättande av ett enhetligt system för patenttvister (för närvarande kallat domstolen för [europeiska patent] och gemenskapspatent) förenligt med bestämmelserna i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen?”

2. Rådet har bilagt följande handlingar till sin begäran till domstolen:

— Rådets dokument 8588/09 av den 7 april 2009 om ett reviderat förslag till rådets förordning om gemenskapspatent, utarbetat av rådets ordförandeskap och avsett för arbetsgruppen för immaterialrätt (patent).

- Rådets dokument 7928/09 av den 23 mars 2009 om ordförandeskapets reviderade utkast till avtal om domstolen för [europeiska patent] och gemenskapspatent samt utkast till stadga för denna domstol.

- Rådets dokument 7927/09 av den 23 mars 2009 avseende en rekommendation från kommissionen till rådet om bemyndigande för kommissionen att inleda förhandlingar avseende ett internationellt avtal om ett "enhetligt system för patenttvister" avseende europeiska patent och gemenskapspatent.

Utkastet till avtal om domstolen för europeiska patent och gemenskapspatent

3. Den europeiska patentkonventionen, som undertecknades i München den 5 oktober 1973, är ett fördrag mellan trettioåtta stater, däribland samtliga medlemsstater i Europeiska unionen. Den sistnämnda är inte part i konventionen. I konventionen föreskrivs ett enhetligt förfarande för meddelande av europeiska patent genom Europeiska patentverket. Visserligen är förfarandet för meddelande av europeiska patent enhetligt, men efter det att dessa har meddelats sönderfaller de i en knippe nationella patent som omfattas av den nationella rätten i de stater som innehavaren har angett.

4. Under år 2000 återupptog Europeiska rådet diskussionerna om ett framtida gemenskapspatent. Den 5 juli 2000 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag till rådets förordning om gemenskapspatent (KOM(2000) 412 slutligt). I detta föreskrevs att gemenskapen skulle ansluta sig till den europeiska patentkonventionen, att en enhetlig industriell äganderätt skulle utformas med giltighet för hela gemenskapen och att denna skulle utfärdas av Europeiska patentverket.

5. Till följd av rådets slutsatser "Konkurrens" av den 4 december 2006 och Europeiska rådets slutsatser av den 8 och 9 mars 2007, överlämnade kommissionen den 3 april 2007 ett meddelande till Europaparlamentet och rådet med rubriken Förbättrat patentsystem i Europa (KOM(2007) 165 slutlig).

6. Kommissionen föreslog bland annat att ett integrerat system för europeiska patent och det framtida gemenskapspatentet upprättas. Gemenskapspatent ska meddelas av Europeiska patentverket enligt bestämmelserna i den europeiska patentkonventionen. Gemenskapspatentet ska vara enhetligt och självständigt. Det ska ha samma rättsverkan inom hela unionen: det kan bara meddelas, överlåtas, upphävas eller upphöra för hela unionen. Bestämmelserna i europeiska patentkonventionen ska tillämpas på gemenskapspatent när förordningen om gemenskapspatent inte innehåller särskilda bestämmelser.

7. I samband med rådets arbete utarbetades även ett utkast till internationellt avtal ämnat att ingås mellan medlemsstaterna, Europeiska unionen och de tredjeländer som är parter i den europeiska patentkonventionen (nedan kallat utkastet till avtal). Genom utkastet till avtal skapas en domstol som ska vara behörig att pröva tvister avseende europeiska patent och gemenskapspatent.

8. Det tilltänkta avtalet innebär att en domstol för europeiska patent och gemenskapspatent upprättas (nedan kallad patentdomstolen), bestående av en förstainstansrätt med en central avdelning och lokala och regionala avdelningar samt en appellationsdomstol, vilken ska vara behörig att pröva mål om överklagande av förstainstansrättens avgöranden. Patentdomstolens tredje organ ska utgöras av ett gemensamt kansli.

Bestämmelser i utkastet till avtal

9. I artikel 14a i utkastet föreskrivs följande:

”Tillämplig lagstiftning

- 1) Vid överläggningarna i ett mål vid domstolen enligt detta avtal ska domstolen respektera gemenskapslagstiftningen och grunda sina beslut på
  - a) detta avtal,
  - b) direkt tillämplig gemenskapslagstiftning, särskilt rådets förordning... om gemenskapspatent, och de avtalsslutande staternas nationella lagstiftning för att genomföra gemenskapslagstiftningen ...,
  - c) den europeiska patentkonventionen och den nationella lagstiftning som antagits av de avtalsslutande staterna i enlighet med den europeiska patentkonventionen, och

- d) varje annan bestämmelse i internationella avtal som är tillämplig på patent och bindande för alla de avtalsslutande parterna.
- 2) I den omfattning som domstolen ska grunda sina beslut på de avtalsslutande staternas nationella lagstiftning ska den tillämpliga lagstiftningen fastställas
- a) av direkt tillämpliga bestämmelser i gemenskapslagstiftningen, eller
  - b) i frånvaro av direkt tillämpliga bestämmelser i gemenskapslagstiftningen, av internationella instrument om internationell privaträtt i vilka alla avtalsslutande parter är part, eller
  - c) i frånvaro av de bestämmelser som avses i a och b, av nationella bestämmelser om internationell privaträtt i enlighet med vad som fastställs av domstolen.
- 3) En avtalsslutande stat som inte är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa gemenskapslagstiftningen om materiell patenträtt.”

10. Artikel 15 i utkastet till avtal har följande lydelse:

”Behörighet

1) Domstolen ska ha exklusiv behörighet när det gäller

a) talan om faktiskt intrång eller hot om intrång när det gäller patent och tillläggsskydd och svaromål i samband med dessa, inklusive genkärsmål avseende licenser,

a 1) fastställsetalan om att det inte föreligger något intrång,

b) talan om interimistiska åtgärder och skyddsåtgärder samt förelägganden,

c) talan eller genkärsmål om upphävande av patent,

d) talan om skadestånd eller ersättning på grundval av det provisoriska skyddet knutet till en offentliggjord patentansökan,

e) talan om nyttjande av en uppfinning innan ett patent eller en rättighet beviljats på grundval av ett tidigare nyttjande av patentet,

f) talan om beviljande eller upphävande av tvångslicenser vad gäller gemenskapspatent, och

g) talan om ersättning för ... licenser ...

2) De avtalsslutande staternas nationella domstolar ska ha behörighet när det gäller talan om gemenskapspatent och europeiska patent som inte faller under domstolens exklusiva behörighet.”

11. Den territoriella behörigheten för de olika avdelningarna vid patentdomstolens förstainstansrätt bestäms på följande sätt i artikel 15a.1 i utkastet till avtal:

”Talan som avses i artikel 15.1a, b, d och e ska väckas vid

a) den lokala avdelningen i den avtalsslutande stat där det faktiska intrånget eller hotet om intrång har ägt rum eller kan äga rum eller den regionala avdelning i vilken den avtalsslutande staten deltar, eller

b) den lokala avdelningen i den avtalsslutande stat där svaranden har sin hemvist eller den regionala avdelning i vilken den avtalsslutande staten deltar.

Talan mot svaranden som inte har sin hemvist på den avtalsslutande statens territorium ska väckas vid den lokala eller regionala avdelningen i enlighet med a.

Om den berörda avtalslutande staten inte har någon lokal avdelning och inte deltar i en regional avdelning, ska talan väckas vid den centrala avdelningen.”

12. I artikel 48 i nämnda utkast föreskrivs följande:

”1) När en fråga om tolkning av [EG]-fördraget ... eller giltigheten och tolkningen av rättsakter från Europeiska gemenskapens institutioner väcks vid förstainstansrätten får den, om den anser detta nödvändigt för att fatta beslut, begära att Europeiska gemenskapernas domstol beslutar i frågan. Om en sådan fråga väcks vid appellationsdomstolen, ska den begära att Europeiska gemenskapernas domstol beslutar i frågan.

2) Europeiska gemenskapernas domstols beslut om tolkningen av [EG]-fördraget ... eller giltigheten och tolkningen av rättsakter från Europeiska gemenskapens institutioner ska vara bindande för förstainstansrätten och appellationsdomstolen.”

Rådets bedömning i begäran om yttrande

13. Rådet har anfört att ”[e]n majoritet av rådsmedlemmarna anser att det tilltänkta avtalet utgör en rättsligt möjlig väg för att uppnå de avsedda syftena. En rad rättsliga farhågor har emellertid uttryckts och diskuterats”. Rådet har preciserat att ”presentationen av de olika frågorna är avsedd att vara neutral, utan hänsyn till hur stort stöd de olika synsätten har, samt att [rådet] inte tar ställning för vare sig den ena eller den andra av de föreslagna lösningarna”.

14. Rådet anser att det tillänkta avtalet inte påverkar domstolens behörighet. Medlemsstaterna ska kunna ordna strukturen i det avsedda systemet för domstolsprövning på det sätt de finner lämpligt, även med avseende på upprättandet av en internationell domstol.

15. Rådet har anfört att patentdomstolens skyldighet att följa unionens lagstiftning är avsedd att ha en mycket stor räckvidd och omfatta inte endast fördragen och institutionernas rättsakter utan också de allmänna principer som ingår i unionens rättsordning och domstolens praxis.

Sammanfattning av yttranden som avgetts till domstolen

16. I de yttranden som har inkommit har antingen gjorts gällande att begäran om yttrande inte kan prövas i sak, att utkastet till avtal är oförenligt med fördragen, att utkastet till avtal måste ändras för att det ska bli förenligt med fördragen eller att det tillänkta avtalet är förenligt med dessa.

Yttranden avseende huruvida begäran om yttrande kan prövas i sak

17. Parlamentet och den spanska regeringen har i huvudsak gjort gällande att begäran om yttrande är förhastad och bygger på ofullständiga och otillräckliga upplysningar med hänsyn till föremålet för det tillänkta avtalet, hur långt framskridna förarbetena är och det institutionella och rättsliga sammanhanget. Parlamentet anser för sin del

även att principen om institutionell jämvikt har ifrågasatts, eftersom rådet inte har samrått med parlamentet om förslaget till förordning om gemenskapspatent.

18. Irland har förklarat sig stödja begäran om yttrande, men anser att domstolen måste försäkra sig om att den är behörig att meddela ett avgörande beträffande denna begäran, bland annat med beaktande av hur långt förhandlingarna har framskridit. Den text som domstolen ska yttra sig över är nämligen fortfarande i stora delar ett arbetsdokument som inte har godkänts av samtliga medlemmar i rådet.

Yttranden som avser att utkastet till avtal är oförenligt med fördragen

19. Irland samt den grekiska, den spanska (i andra hand), den italienska, den cypriotiska, den litauiska och den luxemburgska regeringen anser att utkastet till avtal är oförenligt med fördragen.
20. Irland har hävdat att det i utkastet till avtal inte säkerställs att företrädet för de unionsrättsliga bestämmelser som kan komma att åberopas i tvister vid patentdomstolen kommer att iakttas. Det garanteras inte heller att patentdomstolen kommer att vara skyldig att göra en tolkning som innebär att den i så stor utsträckning som möjligt undviker konflikter mellan de unionsrättsliga bestämmelser som den har att tillämpa och andra bestämmelser i nationell och internationell rätt som eventuellt kan vara tillämpliga.
21. Den grekiska regeringen har anmärkt att bestämmelserna i utkastet till avtal avseende upprättandet av avdelningar vid patentdomstolens förstainstansrätt i tredjeland och verksamheten vid dessa avdelningar, vilka ska vara behöriga att avgöra mål avseende gemenskapspatent, leder till frågan huruvida autonomi hos unionens rättsordning

och system för domstolsprövning kan bibehållas. I fördragen fastställs nämligen bindande bestämmelser, inom ramen för vilka gemenskapsinstitutionerna och medlemsstaterna måste agera, både vid valet av den allmänna metoden och i fråga om de konkreta bestämmelserna för lösning av tvister om industriell äganderätt.

22. Den spanska regeringen har i andra hand hävdad att utkastet till avtal är oförenligt med fördragen, eftersom det strider mot bland annat artikel 19 FEU och artikel 344 FEUE, genom att domstolens exklusiva behörighet avseende unionsrättsliga tvister äventyras. Genom det tilltänkta systemet garanteras heller inte unionsrättens företräde. Patentdomstolen ingår nämligen inte i domstolsstrukturen i någon av medlemsstaterna, och överträdelse av unionsrätten som en sådan domstol kan göra sig skyldig till är därmed inte underkastade något slags kontroll.

23. Den italienska regeringen har betonat att utkastet till avtal har formen av en internationell rättsakt genom vilken medlemsstaterna och de stater som är parter i Europeiska patentkonventionen överför grundlagsfäst domstolsbehörighet till en internationell domstol. Eftersom det för närvarande inte finns någon patenträtt som omfattar samtliga medlemsstater och inte heller något enhetligt system för lösning av tvister på detta område, har unionen inte behörighet att överföra sin domstolsbehörighet till ett internationellt organ. Denna bedömning påverkas inte av att unionen ansluter sig till den europeiska patentkonventionen, eftersom den internationella domstol som ska upprättas inte kommer att omfattas av den europeiska patentkonventionen. I avsaknad av rättslig grund är det tilltänkta avtalet således inte förenligt med bestämmelserna i fördragen.

24. Den cypriotiska regeringen anser att upprättandet av patentdomstolen strider mot domstolens och tribunalens exklusiva behörighet som kommit till uttryck i de olika rättsmedel som föreskrivs i fördragen.

25. Den litauiska regeringen anser att det tilltänkta avtalet är oförenligt med fördragen, eftersom det inte kan ingås på grundval av bestämmelser i dessa. Genom utkastet till avtal garanteras inte att autonomi hos unionsrätten och de väsentliga egenskaperna hos de befogenheter som unionsinstitutionerna har enligt fördragen bibehålls.

26. Den luxemburgska regeringen har hävdats att det inte finns någon rättslig grund i fördragen för att överföra den behörighet som avses i utkastet till avtal till en sådan domstol som patentdomstolen. Bestämmelserna i unionsrätten och domstolens rättspraxis om unionens rättsordnings autonomi och enhetlighet samt om unionens system för domstolsprövning utgör hinder för att en sådan domstol upprättas. Enligt fördragen och domstolens praxis kan nämligen endast domstolen ha den behörighet som patentdomstolen ska ha enligt det tilltänkta avtalet.

Yttranden som avser att utkastet till avtal är förenligt med fördragen under förutsättning att det ändras

27. Parlamentet, i andra hand, den belgiska och den franska regeringen samt kommissionen anser att utkastet till avtal i princip är förenligt med fördragen, men förordar att det ändras i vissa avseenden.

28. Om domstolen förklarar att rådets begäran kan prövas i sak, anser parlamentet att det vore lämpligt att i själva avtalstexten ange att patentdomstolens skyldighet att följa unionsrätten och domstolens praxis, däri inbegripet domstolens kommande avgöranden, har en mycket stor räckvidd. Det bör även preciseras att patentdomstolen är skyldig att säkerställa skyddet av de grundläggande rättigheterna.

29. Beträffande den tilltänkta ordningen för förhandsavgörande har parlamentet anfört att det är lämpligt att införa ett system där kommissionen kan träda in i förfaranden vid patentdomstolen. Det kan även vara lämpligt att patentdomstolen uttryckligen blir skyldig att hänskjuta alla frågor avseende unionsbestämmelsernas giltighet till domstolen.
30. Den belgiska regeringen har föreslagit att domstolen ska besvara rådets begäran om yttrande med att det tilltänkta avtalet är förenligt med fördragen såvitt domstolens behörighet med avseende på förhandsavgöranden kompletteras med en ordning som gör det möjligt att säkerställa att unionsrättens företräde och effektivitet iaktas.
31. Den franska regeringen har hävdats att utkastet till avtal i princip är förenligt med fördragen. För att säkerställa att patentdomstolen iaktar unionsrätten och dess företräde bör det förfarande för förhandsavgöranden som föreskrivs kompletteras med en ordning som är öppen för parterna och/eller, eventuellt, för medlemsstaterna och kommissionen. Det är även tänkbart att införa en överklagandeform i lagens intresse, på kommissionens eller en medlemsstats initiativ eller genom ett förfarande där domstolen överprövar avgöranden av patentdomstolens appellationsdomstol om det finns en allvarlig risk för att enhetligheten eller koherensen i unionsrätten undergrävs.
32. Kommissionen anser att det tilltänkta avtalet är förenligt med fördragen under förutsättning att inte bara tredjeland utan även Europeiska unionen och medlemsstaterna uttryckligen tillerkänns möjlighet att säga upp avtalet när som helst.

Yttranden som avser att utkastet till avtal är förenligt med fördragen

33. Den tjeckiska, den danska, den tyska, den estniska, den nederländska, den polska, den portugisiska, den rumänska, den slovenska, den finska och den svenska regeringen samt Förenade kungarikets regering har gjort gällande att utkastet till avtal är förenligt med fördragen.

34. Den tjeckiska regeringen anser att utkastet till avtal är förenligt med fördragen, då det innebär att kraven i samband med skyddet av unionsrättens autonomi och företräde iakttas, särskilt genom att patentdomstolen kan begära förhandsavgöranden från domstolen.

35. Den danska regeringen har anmärkt att utkastet till avtal inte strider mot de institutionella bestämmelserna i fördragen och att avtalet bör ingås av både unionen och medlemsstaterna, i enlighet med artiklarna 81 FEUF och 114 FEUF.

36. Den tyska regeringen anser att det system för domstolsprövning som föreskrivs i utkastet till avtal är förenligt med fördragen. I synnerhet utgör inte artikel 262 FEUF hinder mot detta system. Dessutom bibehålls unionens rättsordnings företräde och autonomi. Det tilltänkta systemet för domstolsprövning medför inte någon "förvanskning" av domstolens behörighet och inte heller att unionen åläggs en viss tolkning av rätten med avseende på utövandet av intern behörighet.

37. Den estniska regeringen har anmärkt att utkastet till avtal inte endast avser unionens behörighet, utan även medlemsstaternas, vilket medför att artikel 352 FEUF utgör den lämpliga rättsliga grunden för att ingå det tilltänkta avtalet. Varken unionens rättsordnings företrädare, autonomi hos densamma eller domstolens behörighet äventyras genom utkastet till avtal.
38. Den nederländska regeringen har betonat att artikel 262 FEUF inte utgör hinder för utkastet till avtal. Detta avtal innebär inte att gemenskapsrättens enhetlighet och integritet äventyras. Det tilltänkta avtalet innebär inte heller någon förändring av och äventyrar inte det system för rättsligt skydd och domstolsprövning som de nationella domstolarna och unionsdomstolarna tillämpar i enlighet med fördraget.
39. Den polska regeringen har hävdatt att den omständigheten att patentdomstolen ska tilldelas den tilltänkta behörigheten i princip är förenlig med fördragen och att artikel 262 FEUF inte utgör hinder för detta. Med hänsyn till att det inte föreligger någon rättsakt från unionen på patentområdet, har domstolen inte tillerkänts någon exklusiv behörighet i detta avseende. Utkastet till avtal innebär heller inte att unionsrättens företrädare äventyras. Genom det förfarande för begäran om förhandsavgörande som föreskrivs säkerställs unionsrättens enhetlighet och koherens på det ifrågakvarande området.
40. Den portugisiska regeringen har hävdatt att den omständigheten att patentdomstolen tilldelas den tilltänkta behörigheten är förenlig med fördragen. De invändningar som gjorts beträffande företrädet av och autonomi hos unionens rättsordning saknar grund. Med hänsyn till att ämnesområdet har en komplicerad beskaffenhet och till syftet att införa ett enhetligt system för immaterialrättsligt skydd i Europa måste "flexibla lösningar" sökas, som motsvarar det syftet. Utkastet till avtal motsvarar den utmaningen.

41. Den rumänska regeringen har anmärkt att autonomi hos unionens rättsordning säkerställs genom att patentdomstolen är skyldig att följa unionsrätten, genom patentdomstolens möjlighet respektive skyldighet att hänskjuta en begäran om förhandsavgörande till domstolen och genom att domstolens förhandsavgöranden har bindande verkan. Vidare innehåller fördragen inte någon bestämmelse som utgör hinder för att domstolen genom ett internationellt avtal får behörighet att tolka bestämmelserna i ett sådant avtal då detta eventuellt tillämpas i tredjeland.

42. Den slovenska regeringen anser att den omständigheten att patentdomstolen ges exklusiv behörighet att avgöra tvister beträffande giltigheten och/eller verkan av gemenskapspatent är förenlig med fördragen. Varken artikel 257 FEUF eller artikel 262 FEUF har betydelse för valet av domstolsstruktur på detta område. Genom artiklarna 14a och 48 i utkastet till avtal säkerställs autonomi hos unionens rättsordning och att denna iaktas.

43. Den finländska regeringen har hävdade att det tilltänkta avtalet, i den mån det till syfte och innehåll är avsett att upprätta ett internationellt system för domstolsprövning på patentområdet, måste ingås i unionens namn på grundval av både artikel 262 FEUF och artikel 352 FEUF. I övrigt uppkommer inte några problem vad avser utkastets överensstämmelse med fördragen.

44. Den svenska regeringen har betonat att en enhetlig tillämpning av unionsrätten säkerställs genom utkastet till avtal. Karaktären av domstolens behörighet förändras inte och dess exklusiva rätt att pröva lagenligheten av unionens rättsakter ifrågasätts inte.

45. Förenade kungarikets regering anser att det tilltänkta avtalet bör ingås som ett blandat avtal. Grundläggande egenskaper i domstolens behörighet bibehålls i det system för lösning av tvister som föreskrivs i det tilltänkta avtalet, i den mån som varken

domstolens exklusiva behörighet eller den bindande verkan hos dess avgöranden äventyras. Att patentdomstolen får behörighet att pröva mål avseende giltigheten och/eller tillämpningen av gemenskapspatent är förenligt med EUF-fördraget. Unionsrättens företrädare säkerställs i det system för lösning av tvister som föreskrivs i det tilltänkta avtalet. Det förfarande för förhandsavgöranden som föreskrivs i artikel 48 i utkastet till avtal och som innebär att patentdomstolen har möjlighet att hänskjuta frågor till domstolen är förenligt med fördragen.

Domstolens ställningstagande

Huruvida begäran om yttrande kan prövas i sak

46. De yttranden som avgetts med avseende på huruvida begäran om yttrande kan prövas i sak avser i huvudsak tre frågor, nämligen för det första detaljnivån i det tilltänkta avtalets innehåll, för det andra hur långt framskridna förarbetena är och för det tredje huruvida den institutionella jämvikten iaktas.

47. Innan domstolen besvarar dessa tre frågor ska det erinras om att parlamentet, rådet, kommissionen eller en medlemsstat enligt artikel 218.11 FEUF får inhämta domstolens yttrande över huruvida ett planerat avtal är förenligt med bestämmelserna i fördragen. Denna bestämmelse syftar till att förekomma de komplikationer som skulle kunna uppstå till följd av att talan väcks avseende huruvida internationella avtal som är bindande för unionen är förenliga med fördragen (se yttrande 2/94 av den 28 mars 1996, REG 1996, s. I-1759, punkt 3, och 1/08 av den 30 november 2009, REG 2009, s. I-11129, punkt 107).

48. Ett rättsligt beslut, i vilket det – sedan ett för unionen bindande internationellt avtal ingåtts – eventuellt konstateras att detta avtal med hänsyn till innehållet eller förfarandet för dess ingående är oförenligt med bestämmelserna i fördragen, skulle nämligen kunna orsaka allvarliga svårigheter, inte bara på unionsplanet, utan även för de internationella relationerna, och innebära risk för att alla berörda parter, däribland tredjeland, lider men (se yttrande 3/94 av den 13 december 1995, REG 1995, s. I-4577, punkt 17).
49. Vad först och främst avser frågan om detaljnivån i utkastet till avtal, ska det erinras om att det är nödvändigt att domstolen förfogar över tillräckliga uppgifter om just innehållet i det planerade avtalet när den ska yttra sig över huruvida bestämmelserna i det är förenliga med bestämmelserna i fördraget (se ovannämnda yttrande 2/94, punkterna 20–22).
50. I förevarande fall har rådet gett in den fullständiga avtalstexten till domstolen. Denna text innehåller bland annat bestämmelser om patentdomstolens organisation och funktion, dess behörighet, olika taleformer samt bestämmelser om tillämplig rätt och om verkningarna av denna domstols avgöranden.
51. Sammanhanget för utkastet till avtal tas även upp i begäran om yttrande. Detta utkast utgör nämligen en del av ett antal åtgärder som för närvarande undersöks vid olika organ inom unionen. Häribland återfinns upprättande av ett gemenskapspatent som en ny industriell äganderätt och unionens anslutning till den europeiska patentkonventionen.
52. Domstolen anser sig under dessa förhållanden förfoga över tillräckliga upplysningar med avseende på det tilltänkta avtalets innehåll och sammanhang.

53. Vad för det andra avser frågan huruvida beslutsförfarandet avseende utkastet till avtal har framskridit tillräckligt långt för att domstolen ska kunna avgöra om detta utkast är förenligt med fördragen, ska det erinras om att en begäran om yttrande kan riktas till domstolen innan förhandlingar påbörjas på internationell nivå när det tilltänkta avtalets ändamål är känt, även om ett antal alternativ fortfarande är möjliga och det föreligger meningsskiljaktigheter med avseende på hur de ifrågavarande texterna ska avfattas. Det förutsätts dock att de handlingar som ges in till domstolen möjliggör för denna att göra en tillräckligt säker bedömning såvitt avser den av rådet ställda frågan (se, för ett motsvarande synsätt, yttrande 1/78 av den 4 oktober 1979, REG 1979, s. 2871, punkt 34; svensk specialutgåva, volym 4, s. 527). Det kan heller inte bestridas att begäran om yttrande kan upptas till prövning med motiveringen att rådet ännu inte har fattat ett beslut om att inleda förhandlingarna på det internationella planet (se ovannämnda yttrande 2/94, punkt 13).
54. Beträffande förevarande begäran var förslaget att inrätta ett enhetligt system för domstolsprövning av patenntvister föremål för undersökning vid rådet vid den tidpunkt då begäran framställdes till domstolen. Den omständigheten att utkastet till avtal eller vissa förslag till lagstiftningsåtgärder i nära samband med detta, såsom förslaget till förordning om gemenskapspatent, för närvarande inte får enhälligt stöd i rådet kan inte i sig påverka huruvida denna begäran om yttrande kan prövas i sak.
55. Vad för det tredje avser frågan om den institutionella jämvikten, ska det påpekas att det inte förutsätts att det föreligger en slutgiltig överenskommelse mellan de berörda institutionerna för att en begäran om yttrande ska kunna framställas med stöd av artikel 218.11 FEUF. Den rätt som rådet, parlamentet, kommissionen och medlemsstaterna har att inhämta domstolens yttrande kan nämligen utövas individuellt utan något som helst samråd och utan att invänta det slutliga resultatet av ett därmed sammanhängande lagstiftningsförfarande. Parlamentet bibehåller under alla omständigheter rätten att självt framställa en begäran om yttrande.

56. Den omständigheten att ifrågavarande avtal kan ingås först efter samråd med parlamentet, eller till och med först efter det att parlamentet lämnat sitt godkännande och att eventuellt åtföljande lagstiftningsåtgärder inom unionen, såsom den framtida förordningen om gemenskapspatent, omfattas av ett lagstiftningsförfarande som inbegriper denna institution, inverkar inte på rådets möjligheter att begära ett yttrande från domstolen enligt artikel 218.11 FEUF.
57. Den begäran om yttrande som rådet har framställt kan således prövas i sak.

Prövning i sak

Inledande synpunkter

58. I förevarande begäran om yttrande och i de yttranden som avgetts till domstolen hänvisas förvisso till bestämmelserna i EU-fördraget och EG-fördraget. De ställda frågorna ska emellertid bedömas mot bakgrund av de bestämmelser i EU-fördraget och EUF-fördraget som trädde i kraft den 1 december 2009, det vill säga efter det att rådets begäran inkom den 6 juli 2009.
59. Det ska även klargöras att den centrala frågan i förevarande begäran om yttrande inte avser patentdomstolens behörighet i fråga om europeiska patent, utan dess behörighet beträffande ett framtida gemenskapspatent.

Huruvida utkastet till avtal är förenligt med fördragen

60. Domstolen ska först och främst behandla de anmärkningar som ett antal medlemsstater har anfört om att artiklarna 262 FEUF och 344 FEUF kan utgöra hinder mot den tilltänkta överföringen av behörighet.

61. Artikel 262 FEUF kan inte utgöra hinder mot att patentdomstolen upprättas. Det är enligt denna artikel förvisso möjligt att tillerkänna domstolen vissa delar av den behörighet som det föreslagits att patentdomstolen ska tilldelas. Den metod som anges i artikeln är emellertid inte den enda tänkbara för att upprätta en enhetlig domstol på patentområdet.

62. I artikel 262 FEUF föreskrivs nämligen en möjlighet att utvidga unionsdomstolarnas behörighet till att omfatta tvister som rör tillämpningen av de unionsrättsakter genom vilka europeiska immateriella rättigheter skapas. Denna bestämmelse medför således inte att domstolen ges ensamrätt på det ifrågavarande området och bestämmelsen påverkar inte valet av den domstolsstruktur som kan inrättas för att avgöra tvister mellan enskilda avseende immateriella rättigheter.

63. Inte heller artikel 344 FEUF kan utgöra hinder mot att patentdomstolen upprättas, eftersom det enligt denna bestämmelse endast är förbjudet för medlemsstaterna att lösa tvister om tolkningen eller tillämpningen av fördragen på annat sätt än som bestämts genom fördragen. Den behörighet som enligt utkastet till avtal ska tilldelas patentdomstolen avser emellertid endast tvister mellan enskilda på patentområdet.

64. Eftersom utkastet till avtal i huvudsak avser upprättandet av en ny struktur för domstolsprövning, ska det först och främst erinras om de grundläggande beståndsdelarna av unionens rättsordning och system för domstolsprövning såsom dessa utformats i de grundläggande fördragen och utvecklats i domstolens praxis, för att därefter bedöma huruvida upprättandet av patentdomstolen är förenligt med dessa grundläggande delar.
65. Det följer av domstolens fasta praxis att det genom de fördrag som ligger till grund för unionen, till skillnad från vad som gäller vid vanliga internationella fördrag, har införts en ny rättsordning, utrustad med egna institutioner, till förmån för vilken medlemsstaterna inom allt vidsträcktare områden har begränsat sina suveräna rättigheter och vilken är tillämplig inte bara på medlemsstaterna utan även på deras medborgare (se, bland annat, dom av den 5 februari 1963 i mål 26/62, van Gend & Loos, REG 1963, s. 1, 3, svensk specialutgåva, volym 1, s. 161, och av den 15 juli 1964 i mål 6/64, Costa, REG 1964, s. 1141, 1149, svensk specialutgåva, volym 1, s. 211). De väsentliga kännetecknen för den rättsordning som på detta sätt upprättats inom unionen utgörs särskilt av att den har företräde framför medlemsstaternas rättsordningar och av att en hel rad bestämmelser som tillämpas såväl på medlemsstaternas medborgare som på medlemsstaterna själva har direkt effekt (se yttrande 1/91 av den 14 december 1991, REG 1991, s. I-6079, punkt 21; svensk specialutgåva, volym 11, s. I-533).
66. Såsom framgår av artikel 19.1 FEU, ska domstolen och medlemsstaternas domstolar vaka över att denna rättsordning och unionens system för domstolsprövning iakttas.
67. Det ankommer dessutom på domstolen att säkerställa att den på så sätt genom fördragen upprättade autonomin hos gemenskapens rättsordning iakttas (se ovannämnda yttrande 1/91, punkt 35).
68. Enligt principen om lojalt samarbete – som anges i artikel 4.3 första stycket FEU – åligger det medlemsstaterna, bland annat, att inom sina respektive territorier svara för att unionsrätten tillämpas och följs (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den

16 juli 1998 i mål C-298/96, Oelmühle och Schmidt Söhne, REG 1998, s. I-4767, punkt 23). Enligt andra stycket i denna bestämmelse ska medlemsstaterna dessutom vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av fördragen eller av de rättsakter som unionens institutioner har antagit. Det åligger härvid de nationella domstolarna och domstolen att säkerställa att unionsrätten tillämpas till fullo i samtliga medlemsstater och att säkerställa domstolsskyddet för enskildas rättigheter enligt denna rättsordning (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 13 mars 2007 i mål C-432/05, Unibet, REG 2007, s. I-2271, punkt 38 och där angiven rättspraxis).

69. En nationell domstol fullgör nämligen, i samverkan med domstolen, en uppgift som tillerkänts dem gemensamt för att säkra respekten för rättsordningen vid tolkningen och tillämpningen av fördragen (se dom av den 16 december 1981 i mål 244/80, Foglia, REG 1981, s. 3045, punkt 16, svensk specialutgåva, volym 6, s. 243, och av den 15 juni 1995 i de förenade målen C-422/93–C-424/93, Zabala Erasun m.fl., REG 1995, s. I-1567, punkt 15).
70. Unionens system för domstolsprövning utgörs dessutom av ett fullständigt system med rättsmedel och förfaranden för kontroll av huruvida de rättsakter som antas av gemenskapsinstitutionerna är lagenliga (se, bland annat, dom av den 25 juli 2002 i mål C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores mot rådet, REG 2002, s. I-6677, punkt 40).
71. Med avseende på vad som är kännetecknande för patentdomstolen ska det inledningsvis påpekas att den är placerad utanför unionens institutionella ram och utanför ramen för unionens domstolar. Patentdomstolen är nämligen inte en del av det system för domstolsprövning som föreskrivs i artikel 19.1 FEU. Patentdomstolen är en organisation som enligt internationell rätt är en juridisk person.
72. Enligt bestämmelserna i artikel 15 i utkastet till avtal tillerkänns patentdomstolen exklusiv behörighet vad avser ett stort antal olika slag av talan som väcks av enskilda

på patentområdet. Denna behörighet avser bland annat talan om faktiskt intrång eller hot om intrång, genkäromål avseende licenser, fastställsetalan om att det inte föreligger något intrång, talan om interimistiska åtgärder och skyddsåtgärder, talan eller genkäromål om upphävande av patent, talan om skadestånd eller ersättning på grundval av det provisoriska skyddet knutet till en offentliggjord patentansökan, talan om nyttjande av en uppfinning innan ett patent eller en rättighet beviljats på grundval av ett tidigare nyttjande av patentet, talan om beviljande eller upphävande av tvångslicenser vad gäller gemenskapspatent och talan om ersättning för licenser. De avtalslutande staternas, och däribland medlemsstaternas, domstolar ges inte behörighet i dessa avseenden och behåller således endast befogenheter som inte faller under patentdomstolens exklusiva behörighet.

73. Enligt artikel 14a i utkastet till avtal ska patentdomstolen tolka och tillämpa unionsrätten när den utövar sin verksamhet. Patentdomstolen har tilldelats den huvudsakliga delen av den materiella behörighet som nationella domstolar vanligtvis har för att pröva mål på området för gemenskapspatent och för att säkerställa att unionsrätten tillämpas till fullo och säkerställa domstolsskyddet för enskildas rättigheter enligt denna rättsordning.
74. Domstolen har förvisso slagit fast att ett internationellt avtal som innehåller föreskrifter om att en domstol ska upprättas för att tolka avtalets bestämmelser i princip inte är oförenligt med unionsrätten. Unionens behörighet i fråga om internationella förbindelser och dess behörighet att ingå internationella avtal innefattar nämligen med nödvändighet befogenheten att – såvitt gäller tolkningen och tillämpningen av dessa avtals bestämmelser – följa avgörandena från en domstol som upprättats eller utsetts enligt avtalen i fråga (se ovan nämnda yttrande 1/91, punkterna 40 och 70).

75. Domstolen har dessutom betonat att ett internationellt avtal som ingåtts med tredjeland kan innebära att domstolen får ny domsrätt, under förutsättning att detta inte innebär att dess funktion enligt EU-fördraget och EUF-fördraget ändrar karaktär (se, analogt, yttrande 1/92 av den 10 april 1992, REG 1992, s. I-2821, punkt 32; svensk specialutgåva, volym 12, s. I-41).
76. Domstolen har även understrukit att ett internationellt avtal kan påverka domstolens egen behörighet under förutsättning att de väsentliga förutsättningarna är uppfyllda för att dess behörighet ska bibehålla sin karaktär och att autonomi hos unionens rättsordning således inte äventyras (se yttrande 1/00 av den 18 april 2002, REG 2002, s. I-3493, punkterna 21, 23 och 26).
77. De system för domstolsprövning som var föremål för ovannämnda yttranden syftade emellertid i huvudsak till att lösa tvister avseende tolkningen eller tillämpningen av bestämmelser i själva de internationella avtal som var aktuella. Även om de innehöll föreskrifter om särskild behörighet för domstolarna i tredjeland att hänskjuta frågor till domstolen, inverkade dessa system inte på behörigheten för medlemsstaternas domstolar att tolka och tillämpa unionsrätten och inte heller på möjligheten, eller till och med skyldigheten, för dessa att hänskjuta frågor till domstolen eller på dennas behörighet att besvara dessa frågor.
78. Den internationella domstol som planeras enligt förevarande utkast till avtal ska däremot tolka och tillämpa inte bara bestämmelserna i detta avtal, utan även den framtida förordningen om gemenskapspatent och andra unionsrättsliga instrument, bland annat förordningar och direktiv mot bakgrund av vilka den ovannämnda förordningen i förekommande fall ska läsas, nämligen bestämmelser om andra immaterialrättsliga system samt bestämmelserna i EUF-fördraget om den gemensamma marknaden och konkurrensrätten. Patentdomstolen kan på samma sätt vara föranledd att pröva en tvist avseende de grundläggande rättigheterna och de allmänna principerna i unionsrätten eller rent av att undersöka giltigheten hos en av unionens rättsakter.

79. Beträffande det utkast till avtal som domstolen ska undersöka, märks att patent-domstolen

— ersätter de nationella domstolarna på de områden som enligt artikel 15 i utkastet faller under dess exklusiva behörighet,

— hindrar att dessa får möjlighet att begära förhandsavgöranden från domstolen på de ovannämnda områdena,

— på de områden som faller under dess exklusiva behörighet blir den enda domstol som kan kommunicera med EU-domstolen inom ramen för ett förfarande för förhandsavgörande avseende tolkningen och tillämpningen av unionsrätten, och

— enligt artikel 14a i utkastet till avtal ska tolka och tillämpa unionsrätten inom ramen för ovannämnda behörighet.

80. Domstolen är visserligen inte behörig att avgöra direkt talan mellan enskilda i fråga om patent, eftersom medlemsstaternas domstolar har denna behörighet. Dessa kan emellertid inte ge en domstol som har upprättats genom ett internationellt avtal behörighet att lösa sådana tvister, när nämnda avtal utgör hinder för att dessa domstolar utför sin uppgift att genomföra unionsrätten i egenskap av "allmänna" domstolar i unionens rättsordning och därmed innebär att de fråntas den möjlighet, eller i fö-

rekommände fall och till och med skyldighet, som föreskrivs i artikel 267 FEUF att hänskjuta frågor på det ifrågavarande området.

81. I utkastet till avtal föreskrivs emellertid ett förfarande för förhandsavgörande. Enligt detta förbehålls patentdomstolen möjligheten att begära förhandsavgörande på avtalets tillämpningsområde, medan de nationella domstolarna inte ges denna möjlighet.

82. Situationen för den patentdomstol som planeras enligt utkastet till avtal skiljer sig från situationen för Beneluxdomstolen, som var aktuell i mål C-337/95, *Parfums Christian Dior*, där domstolen meddelade dom den 4 november 1997 (REG 1997, s. I-6013, punkterna 21–23). Eftersom den sistnämnda är en domstol som är gemensam för flera medlemsstater och därmed ingår i unionens system för domstolsprövning, omfattas dess avgöranden av en ordning som ska säkerställa att unionens bestämmelser får full verkan.

83. Artikel 267 FEUF, som är väsentlig för att upprätthålla gemenskapskaraktären hos den rättsordning som införts genom fördragen, syftar till att säkerställa att denna rättsordning under alla förhållanden får samma verkan i samtliga medlemsstater. Det förfarande för förhandsavgörande som därmed upprättats syftar till att skillnader i tolkningen av den unionsrätt som de nationella domstolarna har att tillämpa ska undvikas och att säkerställa denna tillämpning genom att förse den nationella domstolen med ett medel för att undanröja de svårigheter som kan uppstå till följd av kravet på att unionsrätten ska ges full verkan i medlemsstaternas system för domstolsprövning. De nationella domstolarna har dessutom en mycket vittgående möjlighet och till och med skyldighet att hänskjuta en fråga till domstolen, om de bedömer att det i ett mål har uppkommit sådana frågor om tolkningen eller giltigheten av bestämmelser i unionsrätten som kräver ett avgörande (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 16 januari 1974 i mål 166/73, *Rheinmühlen-Düsseldorf*, REG 1974, s. 33, punkterna 2 och 3, svensk specialutgåva, volym 2, s. 195, och av den 12 juni 2008 i mål C-458/06, *Gourmet Classic*, REG 2008, s. I-4207, punkt 20).

84. Genom det system som införts genom artikel 267 FEUF har således ett direkt samarbete inrättats mellan domstolen och de nationella domstolarna, inom ramen för vilket de nationella domstolarna är nära delaktiga i att unionsrätten ges en korrekt tillämpning och enhetlig tolkning samt i att enskildas rättigheter enligt denna rättsordning skyddas.
85. Av vad anförts följer att de funktioner som de nationella domstolarna respektive domstolen tilldelats är nödvändiga för att bibehålla karaktären av den rättsordning som inrättats genom fördragen.
86. Domstolen har i detta avseende angett att principen om en medlemsstats ansvar för skada som har vållats enskilda genom sådana överträdelser av unionsrätten som kan tillskrivas medlemsstaten gäller i samtliga fall av överträdelser av unionsrätten, oavsett vilket organ i denna stat det är vars handling eller underlåtenhet är orsak till överträdelsen. Denna princip är under vissa särskilda omständigheter tillämplig även på domstolar (se, för ett motsvarande synsätt, dom av den 30 september 2003 i mål C-224/01, Köbler, REG 2003, s. I-10239, punkterna 31 och 33–36, av den 13 juni 2006 i mål C-173/03, Traghetti del Mediterraneo, REG 2006, s. I-5177, punkterna 30 och 31, och av den 12 november 2009 i mål C-154/08, kommissionen mot Spanien, REG 2009, s. I-187, punkt 125).
87. För det fall en nationell domstol åsidosätter unionsrätten föreskrivs i artiklarna 258 FEUF–260 FEUF en möjlighet att väcka talan vid domstolen, i syfte att få ett fördragsbrott fastställt med avseende på den ifrågavarande medlemsstaten (se dom av den 9 december 2003 i mål C-129/00, kommissionen mot Italien, REG 2003, s. I-14637, punkterna 29, 30 och 32).
88. Ett avgörande från patentdomstolen som innebär ett åsidosättande av unionsrätten kan emellertid inte bli föremål för en talan om fördragsbrott och inte heller medföra något ekonomiskt ansvar för en eller flera medlemsstater.

89. Genom det tilltänkta avtalet ges en internationell domstol som är placerad utanför unionens institutionella ram och utanför ramen för unionens domstolar exklusiv behörighet vad avser ett stort antal olika slag av talan som väcks av enskilda på patentområdet samt vad avser att tolka och tillämpa unionsrätten inom det området. Härigenom fråntas medlemsstaternas domstolar sin behörighet att tolka och tillämpa unionsrätten och domstolen sin behörighet att besvara frågor som de ovannämnda domstolarna hänskjuter för förhandsavgörande. Genom det tilltänkta avtalet förändras således karaktären av de behörigheter som unionens institutioner och medlemsstaterna har enligt fördragen och som är nödvändiga för att bibehålla karaktären av unionsrätten.

Mot denna bakgrund avger domstolen (plenum) följande yttrande:

Det tilltänkta avtalet om inrättande av ett enhetligt system för patentlyvister (för närvarande kallat domstolen för europeiska patent och gemenskapspatent) är inte förenligt med bestämmelserna i EU-fördraget och EUF-fördraget.

Underskrifter